

עבודה בנושא בית שני – הערכה חלופית – 30%

מטלה ב' – מרידות בתקופת בית שני

הנחיות כלליות:

1. את העבודה יש להגיש בקלסרום עד לתאריך 30.7.22
2. את העבודה מכינים בזוגות מאותה כיתה.
3. על העבודה להסתמך על לפחות כ-2 מקורות מדיע מחקריים (מאמרים, ספרים, אתרים מהימנים, ספרות חז"ל, יוסף בן מתתיהו וכו') מלבד וויקפדיה. בסוף העבודה יש רשימה מומלצת.
4. יש לצרף רשימה ביבליוגרפית (כותב הספר / מאמר, שם הספר / מאמר, מקום הוצאה, שם ההוצאה, שנת הוצאה ועמודים. אם מדובר באתר יש לכתוב את שם האתר והכתובת המדויקת של הדפים שנעזרתם בהם).
5. עבודה צריכה להיות בהיקף של 4 עמודים לפחות (גופן David 12 ברווח כפול).

א.

בחרו דמות או קבוצה הקשורה למרידות בתקופת בית שני מתוך הרשימה המצורפת בסוף המסמך. יש לשבח את עצמכם בטבלה, אין לעשות על אותה דמות / קבוצה. הציגו את הדמות או הקבוצה שבה בחרתם על פי כל התבחינים הבאים:

ב.

- צרו תזז לדמות / קבוצה (שנות פעילות, תפקידים, ממלכה, מקום פעילות, גישה לגבי המרד – בעד / נגד ועוד)
- תארו את מהלך המרד: תאריכים, גורמים, נסיבות, כוחות, תומכים, מתנגדים, תוצאות.
- הסבירו כיצד הדמות / הקבוצה קשורים למרד: פועלם לפני ובזמן המרד, מה דעת הדמות / הקבוצה לגבי המרד).
- הביאו דמות מנוגדת (לדמות / הקבוצה שבחרתם או לרעיונתה מבחינת המרד) לדמות שבחרתם והסבירו עליה.
- ערכו השוואה בין הדמות המנוגדת לדמות שבחרתם.

- ג. קטע מקור – יש לצרף לעבודה מקור מילולי אחד אן מקור חזותי אחד העוסק בדמות או בקבוצה שבה בחרתם יש להסביר את המקור ואת הסיבות לבחירתו. (אורכו של המקור המצורף לא יעלה על חצי עמוד).

קבוצות, מנהיגים ואישים חשובים בתקופות מרידות היהודים בשלטונות המשתנים				
בתקופת בית שני				
				קבוצות
1	הפילוסופיה הרביעית	12	אספסינוס.	23
2	סיקרים	13	יוסף בן מתתיהו	24
3	הקנאים	14	יונתן הוופסי	25
				דמויות
4	יהונתן בן בעיה	16	סילס הבבלי	27
5	יוחנן מגוש חלב.	17	אדריאנוס	28
6	טיטוס	18	שמעון בר גיורא	30
7	מתתיהו הכהן	19	בר כוכבא.	31
8	מנחם בן יהודה הגלילי	20	יהודה בן חזקיה	32
9	אליעזר החורני	21	רבי שמעון בר יוחאי	33
10	יהושע בן גמלא	21	יעקב בן סוסא	34
				טיניוס רופוס
				מסבלה בן שמעון
				ניגר איש עבר הירדן
				יוסף בן גוריון
				יוחנן בן זכאי
				אגריפס הראשון מלך יהודה
				יהודה המכבי
				ישוע בן גלגולא
				יוליוס סוורוס
				חזקיה בן חובארי
				יהושע בן חנניה
				אליעזר בן דינאי

רשימה ביבליוגרפית מומלצת, יש מקורות נוספים שניתן להשתמש ואינם מופיעים

מקורות ראשוניים: יוסף בן מתתיהו:

- **קדמוניות היהודים**, מוסד ביאליק, תרגום אברהם שליט.
- **תולדות מלחמת היהודים עם הרומאים**, מומלץ בתרגום של ליוזא אולמן בהוצאת כרמל.
- **נגד אפיון**, בתרגום אריה כשר, הוצאת מרכז זלמן שזר.
- **חיי יוסף**, יד יצחק בן צבי, תרגום דניאל שוורץ.
- **ספר מקבים א**, בתרגום אוריאל רפפורט, יד יצחק בן צבי.
- **ספר מקבים ב**, תרגום דניאל שוורץ, יד יצחק בן צבי.

ספרי מחקר:
המדינה החשמונאית

- עמית דוד, אשל חנן, **ימי בית חשמונאי**, סידרת עידן, 19, הוצאת יד יצחק בן צבי.
- שטרן, מנחם, **יהודה החשמונאית בעולם ההלניסטי**, הוצאת זלמן שזר. פרקים בהיסטוריה מדינית של המדינה החשמונאית מימי יונתן ועד לחיסולה בידי רומא.

הורדוס

- כשר אריה ואליעזר ויצטום, **הורדוס: מלך רודף ורודף** (מחקר פורץ דרך המשלב שני חוקרים: היסטוריון ופסיכיאטר) יד יצחק בן צבי.
- שליט אברהם, **הורדוס**, הוצאת מוסד ביאליק.

יהדות בעולם ההלניסטי

- כשר אריה, **אדום, ערב, וישראל**: יחסי יהודים ועמי הספר בתקופה ההלניסטית, יד יצחק בן צבי.
- כשר אריה, **כנען, פלשת ויוון וישראל**: יחסי יהודים והערים ההלניסטיות בתקופת בית שני, יד יצחק בן צבי.
- לוי ל' ישראל, **יהדות ויוונית: עימות או מיזוג**, מרכז זלמן שזר. (הספר דן בהשפעת התרבות ההלניסטית, דפוסי החיים היהודים בא"י ובתפוצות למן כיבושי אלכסנדר ועד התקופה ההלניסטית).
- צ'ריקובר אביגדור, **היהודים והיוונים בעולם ההלניסטי**, דביר (היסטוריה פוליטית, חברתית, מדינית ותרבותית של היהודים והיוונים בתקופה ההלניסטית).

ספרים נוספים בתקופת בית שני

- אלון גדליהו, **תולדות היהודים בארץ ישראל בתקופת המשנה והתלמוד**, הקיבוץ המאוחד (הספר עוסק בתקופת דור יבנה עד למלחמת בר כוכבא).
- כשר אריה, **המרד הגדול**, מרכז זלמן שזר.
- פלוסר דוד, **מגילות מדבר יהודה והאיסיים**, משרד הביטחון, האוניברסיטה המשודרת.
- שוורץ דניאל, **מחקרים בתולדות ישראל בתקופת בית שני**.
- **ההיסטוריה של ארץ ישראל**, כרכים 3 – 4, הוצאת יד יצחק בן צבי
- כרך 3: התקופה ההלניסטית ומדינת החשמונאים. כרך 4: שלטון רומי.